

Sygn. akt VIII Gz 206/16

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Tauer

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2017 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: (...) **w B.**

przeciwko: (...) **w P.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda od postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 20 września 2016 r., sygn. akt VIII GC 1689/16 upr

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uzupełnić postanowienie z dnia 4 sierpnia 2016 r., sygn. akt VIII GC 1689/16 upr i zwrócić powodowi ze Skarbu Państwa połowę uiszczonej opłaty od pozwu w wysokości 50 zł (pięćdziesiąt złotych).

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy oddalił wniosek powoda o uzupełnienie postanowienia z dnia 4 sierpnia 2016 r. w przedmiocie rozstrzygnięcia o kosztach postanowienia.

W uzasadnieniu podkreślono, że w sprawie w dniu 13 czerwca 2016 r. wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Pismem procesowym z datą wpływu 12 lipca 2016 r. powód cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia. W związku z powyższym brak jest podstaw do zwrotu opłaty od pozwu na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, gdyż pozew z inicjatywy powoda rozpoznano na posiedzeniu niejawnym. Sąd Rejonowy dla uzasadnienia swego stanowiska powołał się na treść uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 1994 r., sygn. akt III CZP 32/94.

Skarżący w zażaleniu domagał się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez zwrot połowy uiszczonej opłaty od pozwu. Zaskarżonemu postanowieniu powód zarzucił naruszenie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit a powołanej ustawy. W uzasadnieniu zażalenia powód odwołał się do komentarza do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych pod redakcją Katarzyny Gonery, gdzie wskazano, że „strona która poniosła opłatę od pisma, może cofając pismo, uzyskać zwrot połowy uiszczonej od niego opłaty, jeżeli pismo zostanie cofnięte przed rozpoczęciem posiedzenia, na które sprawa została skierowana, czyli aż do wywołania sprawy”. Podał, że zgodnie z powołaną przez Sąd Rejonowy uchwałą SN z 29.03.1994 r., sygn. akt III CZP 32/94, posiedzeniem, na które sprawa została skierowana jest pierwsze posiedzenie przeznaczone na rozprawę, natomiast nie należy przez to pojęcie rozumieć posiedzenia niejawnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało uwzględnieniu.

W pierwszej kolejności zważyć należało, że Sąd Rejonowy nie mógł oddalić wniosku o uzupełnienie orzeczenia co do kosztów z tej przyczyny, że żądanie to uważał za nieuzasadnione. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 lutego 1967 r., sygn. akt II CZ 144/66, OSNCP 1967 nr 7-8, poz. 144, uzupełnienie orzeczenia może polegać zarówno na pozytywnym, jak i negatywnym rozstrzygnięciu o pominiętym żądaniu. Sąd w postanowieniu uzupełniającym może przyznać stronie zwrot kosztów procesu, może jej żądanie w tej mierze oddalić. Nie może jednak oddalić wniosku o uzupełnienie orzeczenia z tej przyczyny, że żądanie strony o zwrot kosztów uważa za nieuzasadnione.

Skuteczność żądania zwrotu połowy opłaty sądowej od pozwu w myśl art. 79 ust. 1 pkt 3 lit a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 623 j.t.) zależy od chwili jego złożenia. Połowę tej opłaty Sąd zwraca wówczas, gdy pismo cofnięte zostało przed rozpoczęciem posiedzenia, na które sprawa została skierowana.

Prawidłowo przy tym skarżący twierdzi, że posiedzeniem, o którym mowa w powołanym przepisie jest wyłącznie posiedzenie przeznaczone na rozprawę. Jakkolwiek powołane przez powoda orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 29.03.1994 r. III CZP 32/94, OSNC 1994/10/189/ dotyczy w istocie gramatycznej wykładni obowiązującego wówczas przepisu art. 36 ust.1 pkt 2a ustawy z dnia 13.VI.1967r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 24, poz. 10 ze zm.) i skupia się głównie na problemie, czy posiedzenie, o którym mowa w tym przepisie to każde posiedzenie w sprawie, czy też pierwsze posiedzenie w sprawie, to jednak Sąd Najwyższy wyraźnie w powołanym orzeczeniu stwierdził, że posiedzeniem, na które sprawa została skierowana według powołanego przepisu (art. 36 dawnej ustawy o kosztach sądowych) jest pierwsze posiedzenie przeznaczone na rozprawę.

Wcześniej jeszcze Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 lutego 1982 r., sygn. akt IV CZ 15/82, OSP z 1983 r., Nr 1, poz. 6, stwierdził, że przez pojęcie „przed rozpoczęciem posiedzenia”, po wysłaniu opłaconego pozwu, należy rozumieć okres poprzedzający wywołanie sprawy - art. 210 § 1 k.p.c, skierowanej na posiedzenie wyznaczone na rozprawę (art. 148 § 1 k.p.c), czyli okres przed przejściem sądu do jej pierwszego stadium.

W powołanym wyżej orzeczeniu z dnia 29.03.1994 r., sygn. akt III CZP 32/94 Sąd Najwyższy wskazał, że jedną z niewątpliwych funkcji nałożenia na stronę postępowania sądowego obowiązku uiszczenia opłat sądowych jest pokrywanie kosztów związanych z funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości. Wynika to m. in. z zasady, że sąd nie podejmie żadnej czynności na skutek pisma, od którego nie została uiszczona należna opłata. Jednocześnie ustawodawca uznał jednak, że część czynności sądowych może być wyłączona z obowiązku pokrycia kosztów przez stronę, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi względami. W odniesieniu do pisma, które zostało przez stronę cofnięte zawarte są w ustawie dwa unormowania. Jeżeli np. cofnięcie pisma nastąpiło przed wysłaniem jego odpisu innym stronom, a w braku takich stron - przed wysłaniem zawiadomienia o terminie posiedzenia - na żądanie strony zwraca się cały uiszczony od tego pisma wpis. Jeżeli sprawa została już skierowana na posiedzenie, zwraca się jedynie połowę wpisu uiszczonego od pisma cofniętego przed jej rozpoczęciem.

W ocenie Sądu Okręgowego, mający w sprawie zastosowanie przepis art. 79 ust. 1 pkt 3 lit a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, dając gwarancję zwrotu połowy opłaty w przypadku cofnięcia pisma jeszcze przed rozpoczęciem posiedzenia, na które sprawa została skierowana, ma zachęcać strony min. do cofnięcia pozwu w sytuacji, gdy odpadła potrzeba dochodzenia ochrony praw na drodze sądowej.

Przeprowadzenie postępowania w celu wydania nakazu zapłaty, co miało miejsce w sprawie niniejszej, niewątpliwie pociąga za sobą niższe koszty niż przeprowadzenie rozprawy. Uzasadnia to, w ocenie Sądu Okręgowego, zwrot połowy opłaty od pozwu cofniętego po posiedzeniu niejawnym a przed rozprawą. Z kolei zaangażowanie i nakład pracy sądu jako całej instytucji w okresie, w którym pismo zostało nie tylko wstępnie zbadane, ale także przygotowane do rozpoznania na rozprawie, wymaga ze strony sądu poniesienia większych kosztów. Nie jest już zatem na tym etapie możliwym dokonanie zwrotu całej opłaty, jak to ma miejsce w przypadku cofnięcia pisma przed nadaniem mu biegu - art. 79 ust. 1 pkt 1 lit b (por. K. Gonera [w:] Komentarzu do art. 79 ustawy z dnia 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w

sprawach cywilnych, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2012 r., s.374). Podobnie prof. Andrzej Zieliński [w:] Komentarzu do art. 79 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Wydawnictwo Beck, 2015, Legalis) stwierdza, że "rozpoczęcie posiedzenia" oznacza stadium do wywołania sprawy (art. 148 § 1 w zw. z art. 210 § 1 k.p.c.). Jeżeli zatem powód przed wywołaniem jego sprawy złoży sądowi cofnięcie pozwu (ustnie lub pisemnie), to nabywa prawo do zwrotu połowy opłaty.

Reasumując, Sąd Okręgowy uwzględnił zarzuty zażalenia i zmienił zaskarżone orzeczenie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c w związku z art. 397 § 2 k.p.c.